

Gert-Jan
Pierre Dedopas geboren in 1947
boek geschreven in 1979

DE MAN, DE STAD EN HET BOEK

- sleutel-gebaren tekst -

cirkel-licht-aan, John, Jean, Gert-Jan molendans
even stilstaan, dan Jean op bed liggen, Gert-Jan aan tafel zitten,

John op grond zitten. stil.

Jean uitrekken, gezicht in handen. Gert-Jan boek lezen,

John trommelstokken, trommelen in lucht.

Jean opstaan, aan tafel zitten

JEAN

ik slaap-slaap door-door, toch moe

ik kan-niet-staan, stijf lichaam

gisteren ik werken lang

ochtend 8 uur ----- avond 11 uur, vóór, ik thuis

kleren uit(trekken)? laat maar

ik bed in, eten niets

ik werk daar, mevrouw, haar woonkamer moet klaar

muur, trap, ik trap op, wankel, wankel, behang, vijftien uren,

armen verlamd

heer, hele dag weg

mevrouw hele dag vervelen, ^{ronde lopen} kijken-kijken-naar-mij

zij belangstelling op mij

zij gefascineerd doof ik

zij mij bekijken, lijkt-op vreemd persoon ik

lijkt op wild dier uit oerwoud

mevrouw vraag-vraag-vraag-mij

ik trap op, wankel-staan, kijken-ver, lippen moeilijk

zij vraagt-mij, soms (ja) ik pak

ik antwoord, zij niet verstaan

ik trap-af, papier schrijven, laten zien

zij verbaasd!: hij kan schrijven, fout niets

logisch, denkt zij: ik kan-niet lezen, schrijven, ik achterlijk

zij^{geld}rijk, bewust niet

wij doven wat? zij weet niet

ik kwalijk op (nee)

maar zij moet bescheiden

goed smaak zij, behang

vuur, ombouw, paneel boven gemaakt op

levensboom, bloemen-slingers in, vogels in

voor pauw

muur zalmkleur, bloem, kleur zacht, muur-op bloem-bloem-bloem

John trommel om nek. Jean brood snijden, eten

GERT-JAN

dit prachtig boek, dit — pakt op, drukt aan hart)

*persim, Abbé
inram*

Epée dit (wijzen) schrijven

god zegen(hem)

Epée

ik niet-verbaasd hij bekend Europa-helemaal bekend hij

koning (paar), keizer (paar) ^{Komen oerdringen} lopen-kijken (5-hand)

daar, Epée openbaar lesgeven op ^{doen} doven | zij

him

^{zelf} horend hij, ^{met} met doven ^{zijn} gebaren

(iedereen) ^{bezoekers zijn} kijken ontroerd(diep)

mijn gedachten, mijn gevoelens, hij op papier-schrijven

niemand! hij!

(wie niet toe te zeggen) ik erg

ik(blij boek, vertellen, boek goed

(wijzen) indrukwekkend-eenvoudig ^{omdat? duidelijke} geschreven

(leest voor)

luister (kom-gebaar): dit zegt

manen f_{ij}

doven (personen) lesgeven op? ^{denken} zij-(wijzen)-denken: moeilijk

nee!

horenden

moeten hoe? eenvoudig

zij ^{zijn} (informatie (in oren), ^{moeten} wij vertellen, ^{hoe? eenvoudig} gebaren, informatie op ^{zijn} doven

zij doven informatie-krijgen (in ogen)

huis

deur (bij oor) kan niet informatie in

raam (bij ogen) open, informatie in!

..... ^{persoon naam} herhalen in klein (glimlacht)

dit boek, Abbé Deschamps schrijven, hij

^{ook op} hijf doven lesgeven, maar gebaren op (doven) hijf niet, tegen!

hij schrijven vreselijk onzin

hij boek schrijven gebarentaal zo-zo-zo-zo, veel fout

pas ik lezen(boek) voel verplicht mijn taal verdedigen

Abbé Epée (boek pakken) ^{ik} steun (kom)

daarom, ik dit schrijven (pakken eigen boek), dun,

die (boek), die (boek) dik, geleerd, bewust (zij)

maar ik moet werken, verdienen

nacht ik ^{kan} schrijven

overdag ik behang lijmborstel insmeren, lijmborstel

nacht ik schrijven, ganzeveer

lijmborstel - ganzeveer (weegschaal)

nacht aandacht schrijven, slaap? ^{wil} weinig ^{wil} laat maar

lichaam-slaap, ^{wil} geest ^{wil} schrijven, conflict (heen en weer getrokken)

ik schrijven, slaap-vallen, wakker (veer in hand)

~~zo vaak~~ vaak gebeurd! zo vaak weger

John opstaan, trommelen. Jean water drinken, Gert-Jan eigen boek lezen

JOHN

vroeger ik klein, hoor: hond-hond blaf-blaf

blaf-blaf: hoe? ik weet niet meer, lang (geleden)

stromen rivier: ik hoor

kerktoren-klok: ik hoor

vader roepen: ik hoor

moeder zingen: ik hoor

kip-kakelen: ik hoor

pan, soep, pruttelen: ik hoor

boom, blad vallen: ik hoor

dorp-land, geluid-geluid (in oor)
alles ik hoor, luister? nee (geluid langs oor)
ik terugkijk, geluid ^{knijt} verdwenen, weg

John trommelen, naar bed lopen, trommel ophangen, zitten op bed

Gert-Jan lezen, zoeken in boeken.

Jean opstaan, alsof rondleiding huis, af en toe nadoen Mevrouw

JEAN

mevrouw gelijk koningin-huis bevelen
kamer-slapen, kamer-verkleden, kamer-baden,
kamer-opmaken, kamer-eten, kamer-zitten,
kamer-schrijven, kamer-lezen, kamer-muziek,
kamer-borduren. Keuken, bijkeuken, bezoek-slaap-kamer,
zolder-klein-kamers-personeel.
allemaal behangen. muur-muur-schoonmaken, gat-scheur-vullen,
loodlijn (boven-beneden), controleren, (achteruit lopen)
controleren, recht?
papier knippen, lijm insmeren.
trap op, vel-op-muur, trap af, trap op, vel-op-muur, trap af.

(Jean aan tafel zitten) Gert-Jan veer, schrijven

JOHN

vroeger, vader heb land, niet groot, klein
paard-mager (ribben), paar ^{paar} kip, geiten
ik school klaar, geiten opletten, bij elkaar
ik school: leren lezen, schrijven, rekenen (beetje)
vader karakter niet-evenwicht, soms op mij vasthouden,
soms op mij slaan.
(blij naar voren, bang naar achteren) ik weet niet ik

vader kan niet lezen, schrijven, vader zo

hij klaag-klaag-klaag, weer, belasting (betaal)

^{nummer één}
vooral belasting klaag

^{kom}
hoge heren afpakken

over zwart brood, water, wortelen

zij (hoge heren) konijn-grill-eten

duur wijn mond spoelen

tafel op: brood-luxe, wijn, hoge heer komt controleren, ^{betrapt, eist betalen}

water-vissen (hengel), belasting komt controleren,

betrapt, eist betalen

brug (oud, kapot), ik lopen over, kom betalen!

als soldaten (geweren), belasting-man komen

mijn vader pakt ^{gezicht geint} zeis, doodskop, zij doodsbang, wegvluchten

vader bang niemand op, bang-niet op duivel

John op bed liggen (rug), armen onder hoofd

GERT-JAN

^{de ken} ^{ik} ^{niet ik} ^{woord} ^{hoe geboren?}
Tijdje-geleden doof vriend vraag mij: ~~ken-gebaar~~ GEZANT? (vingerspellen)

ik vraag (om me heen), zij weet niet

ik overdenken, ^{gebaar} schiet-me-niets-te-binnen

GEZANT: wat precies?

koning ~~heb~~ heer, (koning) vraagt op (heer) asjeblijft boodschap

doorgeven op koning daar, heer gaat (denkt verder)

aha! idee: gezant! → later

John krimpen, rillen, ogen dicht.

John opstaan, Jean op bed liggen, ziek nadoen

~~Gert-Jan veer op tafel leggen, staren~~ naast John staan, meesnelend

JOHN

koorts (erg), pijn hoofd, pijn lendenen, pijn vreselijk

koud-rillen, gezicht puisten, jeuk, mag-niet-aankomen

moeder komt, arm-vastbinden, arm vastbinden

nacht-droom-eng, rivier stijgt ----> muur, hoge golven

ik probeer bewegen, lijkt-op-lam, water omkrullen, door-door

ik stik, vader hand ----> boom, takken grijpen (mij)

vader mond open, mond groter worden ----> grot - binnen dringen tot maag

armen, benen, buik, puisten op,

braken, maag leeg, toch braken

koud, sneeuw, wind, lawine, rotsblokken rollen

hijf staan naast John gaat zitten op andere stoel, rechts v. tafel

Gert-Jan geboren: koning (links), koning (rechts), heer (links)

naar koning (rechts) overleggen

Jean op rug liggen, ogen open

JOHN

tijdje-later, ochtend, koorts weg

voel: ik veranderd, wat?

ik ogen open, om-me-heen-kijken: balk-balk, klein raam,

licht door raam op stoel, broek op

stil, glans-minder

ik opstaan, kan-niet, zwak

dun-arm, dun-arm, rib-rib, ribbelig gelijk wasbord wassen

deur open, scharnier: piep-piep, hoor niet *gezakte mond (verlamd)*

komt,
moeder praten: ik verstaan-niet

moeder dichterbij, zij praten, maar wat?

zij koel hand, voorhoofd op

GERT-JAN *herhaalt: gezant*

kon
één gebaar: ik schrijven, bladzijde-bladzijde-bladzijde

in hoofd: boek-boek-boek, plank boeken in

ik graag gedachten op papier schrijven, maar tijd, geld *geen* tekort

ik observeren, onthouden, overdenken

ik graag
(niet) genoeg uit, horenden zij ogen, ^{ik geboren, zij begrijpen (niet) zij} ^{ik praten,} oren begrijpen (niet) (mij) zij
gedachten, groeien, lijkt-op explosie

Gert-Jan hoofd vasthouden, Jean opstaan, hoed op, hij weg

JOHN

vroeger moeder vrolijk, nu somber
gezicht schrompelen, gelijk boom appel vallen, schrompelen ^{zo moeder gezicht}
vader niet-graag kijk mij, kijk-weg, als kijk mij: (hard) kijk
vader, moeder, niet-praten, soms schreeuwen (op elkaar), kaken (bewegen)
vroeger school (op mij): kom maar, nu op mij: weg!
doof-stom hij, weg!
vader bevelen op mij: naar wei, geiten opletten, verzamelen
om: weg, weg!
boom (zou), schaduw ik zitten, boek lezen, van kapelaan (kerk)
geiten grazen

GERT-JAN

vroeger vrienden ik heb niet, boeken lijkt-erop mijn vrienden
mensen op ik houden-van-niet veel, boeken: ik veel-houden-van-op
maar thuis boeken niet ^{heb} aanwezig, alleen: ^{van} bijbel vader
aankomen, mag niet, afblijven, niemand aankomen, ook moeder-niet
kapelaan, kerk daar, heb boek-boekenkast-rijen: geschiedenis
natuurkennis, zeevaart, sterrenkunde, Romeinen, oude Grieken.
fempe (lange rij boeken) ^{over pensioen heel} heiligen levenslang lijden, wreed dood:
uit-elkaar-trekken, verbranden, ophangen, stukken snijden.
(wijzen) boeken rij ik lezen, opnieuw-opnieuw ^{leren} leren

Gert-Jan zitten ^{bed} tafel op, knieën optrekken, boek schoot op
hij laten zien, John gebaren

JOHN

JOHN

vroeger ik zit, knieën optrekken, boek schoot op, ik lees

GT ^{imiteert} steen op voorhoofd, hoofd tegen boom, boek dichtslaan

zachtjes ik rondkijken, niemand aanwezig, zon scherp stralen

boek ver koren bewegen

^{boek dichtklappen} ^{wegleggen} ^{neemt gebaar: lessen schrijven over} ^{neemt gebaar: bewaard koren over?}

Gert-Jan boek ~~wegleggen~~, kleermakers-zit

John zelfde plaats, blijven staan

GERT-JAN

wereld overal, dingen ^{hebbe} aanwezig, ^{vorm} in gebaar, ^{vorm "groot" ontstaat} later: gebaar komt eruit (tonen)

kijk omhoog: lucht, vogel, vleugel, vogel (tonen)

bloem, bloem (groot, twee handen), bloem (~~bij neus~~) (tonen)

vlinder, ^{pop} vlinder (groot), vlinder (tonen)

water, berg, water (stroomt), rivier (tonen)

zon, stralen, ~~warm lichaam~~, zon (tonen)

(wijzen) ogen, (twee losse vingers) kijken, kijken (v-hand)

kijken-naar-jou, ^{ondersien} kijken-naar mij, elkaar kijken

JOHN

dorp, ik loop-loop, kerk, kapelaan daar, ik groeten

hij achter-mij-kijken, ik omkijken: kinderen-rij, stop

rij ---> halve cirkel, zij staren op mij, mond open gelijk ik

halve cirkel ----> cirkel rond

ik kijk-rond, spiegels, ik zie mezelf (spiegels in)

kapelaan door cirkel ----> midden, naast mij

hij wit, kaken stijf

kinderen gelijk wilde honden, oren-in-nek, staart tussen benen

zij vluchten

John ronddraaien (lijkt erop in cirkel kinderen)

John achteruit lopen achter tafel, **Gert-Jan** blijven zitten tafel op

GERT-JAN

gebaren-taal (handen bewegen) vormen, visueel, gevoelens via arm ----> gebaren
gelijk schilderen, fijn zacht (links), helder groot (rechts) ^{kleuren} ^{kleuren}

^{proben met} gevoelens, gebaren-op-mij, invloed, in-hart

(Gert-Jan opstaan, naar voren lopen)

liefde, haat,

(jij) kijk naar lichaam (mijn): ~~(ik) beeld~~ gevoelens ^{kneeden beeld}

woede, verdriet, blij, eenzaam, contact, dromen, dromen ^{één hand} ^{twee handen} (bij elk gebaar even stil staan
... gebaren als beeld)

John naar voren lopen, naast Gert-Jan staan

JOHN

vroeger ik klein, ik kan niet gebaren ik, wie leren op mij?

doof ik: één, dorp, dal, doof (personen) aanwezig niet

ik rondkijken, iemand aankijken, doof?, heb niet,

lijkt-op spiegel leeg,

kinderen kijken mij, ogen, lijkt op lach-spiegel

als vader aanwezig-niet, moeder gebaren soms, zij zelf bedacht

vader, gebaar één: wat? hand-slaan-op-lichaam-mijn

als ik alleen, niemand kijk mij, ik gebaren, stuk-stuk-stuk

taal? nee, stuk-stuk-stuk

GERT-JAN

dove kinderen kan leren taal, wat? gebarentaal!,

makkelijk vanzelf, natuur geven ons doven gebaren

wij kan-niet horen, kan zien

wij kijken aandacht, geluiden (om ons heen, in oren)

wij kijk (daar), kijk (daar)? nee, gauw-niet

wij wereld rondkijken en naar zelf kijken

als dove kinderen gebaren, wij slaan op hun handen

zij veranderen: wilde dieren

gaat om tafel zitten
Gert-Jan *veer-pakken, schrijven*
boek (op bed) pakken, gaat om tafel zitten (midden)

JOHN

tijdje-geleden, ik 16 jaar, mei zomerdag
pad, rivier, ik staan, ik stenen gooien rivier in
ik kijken-ver, daar wielen-man-tégels-paarden-twee
(dichterbij) komen, stoppen

man uitstappen, heer, lijkt-op: grote stad
hij lopen ----> mij, hij kijken-ogen-mij
hij vragen: dak-dak-dak-dak-kerktoren, hier ----> daar: hoelang?
ik antwoord: vijf

(links)
GrJ
op andere
steed zitten
leijde heer
John,
mee karmen
hij knikken, hoed sierlijk groeten, instappen, rijtuig rijden
ik nadenken, bewust: hij praten-niets, mond dicht
hij gebaren: dak-dak-dak-dak-kerktoren, hier ----> daar: hoelang?
ik rennen, rijtuig voorbij, omdraaien, stop!
doof? doof, ja! hij gebaren lijkt-op vogels vliegen
ik (schouders optrekken, weet niet)

hij mijn handen vasthouden, hij mij aankijken in ogen
opeens weet ik: hij! ik jaren-jaren wachten-wachten
ik weet niet waarom, wachten wat? ^{zelf} hij!
hij tas pakken (rijtuig uit), hij zegt: kom!
wij lopen, water-kant zitten
hij tas open, brood (rond) snijden, ham, fles wijn neerzetten
hij brood snijden, geef mij boterham, hij gebaren: brood
ik nadoen: brood
hij fles, kurk af, hij geef-mij fles, hij gebaren: wijn
ik nadoen: wijn, ik drinken fles
uren-uren, door-door, ik kijk hem (rondkijken? nee), kijk hem
ik gebaren (veel) leren,
ik lijkt-op gebaren opeten, gebaren opdrinken
man, tas open, pakken papier, hij opschrijven papier op
naam (hem), adres hem

hij zegt: als jij Parijs komen, jij papier laten zien (op mensen)
zij jou meenemen naar huis, mijn heer-hoog woont daar
hij opstaan, mij ^{omarmen} vasthouden, instappen, paarden, weg (kijkt na)
ik oude lappen papier om, boven zolder, vloer onder: papier
nacht, ik dromen gezicht man, ogen kijk mij, ik slaap-vallen

*John aan tafel zitten, Gert-Jan schrijven door, Jean komt terug,
hoed af, geeft van Gert-Jan, Gert-Jan hangt hoofd op, gaat op andere stoel (rechts) zitten*

JEAN
buiten druk, gelijk zondag (tijdlijn, elke zondag)
paleis, tuinen, bomen, schaduw, oude mensen zitten
vijver, kinderen spelen, papieren bootjes (stok duwen)
paar dames (mof) laten zien: jurk nieuw, haren, hoeden
ik limonade drinken, citroen snijden in
ik rondkijken:(vredig)(omgeving)
maar achter, daar! koffiehuis daar-daar-daar vol
deur-deur, rij-rij, raam-raam, veel-mensen (kijken, mond open)
kijken op man-man, toespraak-toespraak, publiek juichen
mannen, paar, druk rondrennen, tassen, lijm, rennen
zij, krant-papier lijm op-op-op muur, overal Parijs
soldaat, Zwitsers: meer-meer-meer, zij rondlopen, opletten

*tafel: John midden, Jean links, Gert-Jan rechts
Jean handen vouwen, tafel op, staren naar handen*

JOHN
kapelaan graag steun mij, uitleggen op ouders
tafel zit: ik, mijn vader (rechts), moeder (links), kapelaan
ik vertellen: ik naar Parijs, mijn vader lachen

GERT-JAN (als vader)

jij, naar Parijs? wat doen daar?

JOHN (op vader, GJ)

ik werken (ik)

GERT-Jan (als vader)
denk jij welke gem
wat werken pas jou?

JOHN (op vader, GJ)

meubelmaker

GERT-JAN (op kapelaan)
wat? zegt hij?

JOHN (op publiek)

ik opschrijven: meubelmaker, of lijstenmaker, behanger, boekbinder

ik geef papier aan kapelaan, hij voorlezen

mijn vader pak papier, verscheuren

Gert-Jan pakt papier alsof, hij verscheuren, snippers op grond vallen

GERT-JAN (op kapelaan)
daar, daar
zeg ~~tegen~~ hem, hij ~~werken?~~ *voet brand vengens, dan* niets, hij zeker armenhuis in

GT lichter naar John (nog als vader)

JOHN (op publiek)

kapelaan opschrijven wat vader zegt, *weet niet* maar ik al begrijpen wat hij bedoelt

moeder zegt niets, zij handen in elkaar op tafel, zij handen staren,

lijkt-erop bidden

(haar) gezicht expressie niets, spot-niet, verdriet-niet, verbaasd-niet,

haat-niet, liefde-niet, niets! *niets*

kapelaan schrijven brief steun voor mij, hij geef-mij geld,

hij vraag iemand op: meenemen mij *ik lopen naar stad* ~~vanaf Tours~~ naar Parijs

John opstaan

JOHN

ik meenemen niets, zo (lichaam) kleren, schoenen, ik weg
ik halfuur lopen, plotseling moeder zien, zij hijgen
zij mand (aan arm), mand op grond, zij gebaren: ga zitten
zij mand openmaken, uithalen: appelen, wortelen, stuk spek
zij alles op doek, vier punten vastbinden
dan zij mij omhelsen, kussen op wangen, kruisje op voorhoofd
zij opstaan, terug dorp rennen, niet omkijken

GT staat op, J zat op eigen stoel zitten

John zitten, Jean opstaan, naar 'raam' lopen

JEAN

ik weet, ^{no} tijdje-gelden eerste ik komen Parijs
chaos overstromen hoofd
voertuig-lange rijen, vier breed, ik kijken: hoe oplossen
man-mennen-paard bekwaam, niets botsing
doof ik, opletten, omkijken, anders rijtuig (CL) plat-overrijden mij (CL)
iedereen zegt op mij: Parijs lawaai
dag, nacht, door-door, rijtuigen, karren, verschillend,
wielen (over stenen rijden), rijtuigen (CL, over stenen rijden)

lucht in neus (vies), wennen)

▷ Parijs (links) dorp rivier (rechts) ik geboren daar, ruikt verschil
daar: kruiden-planten, bloemen, bomen-bloesem (heerlijk ruiken)
Parijs stinkt, ^{ik} eerst daar ruiken, ik misselijk, eten niets
ruiken: dik, kleef, neus verstopt, maag vol
regen-regen, water ----> rivier, mannen moet vrouwen helpen
dragen op rug
straat modder, stink, zwart, rijtuig (CL) spat op kleren
wassen soda, zeep, af? nee! blijft vlekken

GT: (lijkt naar denkbeeldig moeilijk te verwijderen vlekken op zijn kleren)

licht anders, straat deze: smal,

raam open, makkelijk aanraken overkant

huis-huis-huis, 4, 5 verdiepingen

huis-huis, hoog, lucht smal, zon schijnen binnen nooit

donker, vochtig, huis-huis, muur rook op-op, zwart

straat-straat-straat smerig

wereld heb verschillend grote stad-stad, één hier, Parijs

ik woon hier, donker, vochtig hol, ik kan niet voorstellen

Jean tafel zitten

John, Jean, Gert-Jan handen plat op tafel, ogen dicht

GERT-JAN

ik zitten, ogen dicht, handen tafel op

koets-wielen-ratelen: ik hoor, trommel-slaan: ik hoor, verschil

ik geluid-trilling in oren? nee

(hand op tafel) trilling ik voel, hoor ik (wijs op hand)

persoon viool spelen, persoon fluit spelen, ik hand op-op: ik hoor verschil

als ik hand af-af: ik hoor niets

persoon praten, ik kan niet horen, ik hand op keel: hoor ik (ja)

persoon doos vasthouden, praten in (doos) ^{hij} hoor ik ^{steep (handen op)}

horen? wat? ik weet niet, ik vergeten, voelen-^{opzetten}zien: ik begrijp ik, zien begrijp ik

~~Gert-Jan, John, blij zitten~~

Jean rondlopen alsof op straat

GJ, ~~John~~ volgen Jean, meelopen,

JEAN

straat, zijstraatjes

mensen op straat lopen, overal, verdienen

kruiers, sjouwers, schoenpoetsers, verkopen verschillend

houten winkel-huis, pas verboden, politie zegt

GrJ: staar op, ~~loopt~~ gaat naast Jeda lopen

kraam-kraam, ochtend meenemen-opbouwen-verkoop-verkoop

avond-afbreken-meenemen (naar huis): mag!

GrJ: alles kan koop: persoon-hij koffie verkoop, warm koffie, melk in
persoon-hij gebak verkoop, persoon-hij likeur verkoop

GrJ: daar: gepofte kastanjes, daar: naalden, garen, stof
- gaat op bed zitten
daar: vissen, daar: rattevallen, daar: konijnevellen, daar: brandhout

daar: bloemen, groente, fruit, daar: levend oesters, mosselen

daar: olie, azijn, daar: scharen, messen

daar: molen-papier voor kinderen

manden-hoog, rug op, manden-plat heup op

GrJ: tafel-poten, optillen-dragen-neerzetten
- staar op, passeert Jeda met hoofdknikje, gaat aan tafel zitten
karren (wielen-wankel) duwen, trekken

kunst-personen: zingen, marionetten, honden-dansen, acrobaten

kaarten-lezen

straat-hoek: schrijver-openbaar, mensen kan-niet lezen, schrijven, naar (hem) vertellen, hij schrijven

nu meer-meer-meer brief schrijven naar koning knippek

koning dik, slaap-slaap, eet-eet, jaag-jaag, nooit contact volk op, hij

brood prijs omhoog, koning waarom doe-niets: prijs omlaag?

vrouwen kan-niet brood betalen, gedwongen baby op straat, wreed

(brood pakken, laten zien) één week werken, verdienen!

John opstaan, lopen naar voren (rechts)

JOHN

vroeger kamer-hier gevonden, zoeken-zoeken werk, niet makkelijk

elke dag lopen-lopen stad, vraag-vraag

tijdje-later, ik lopen, ^{staat door} zien binnenplaats,

daar veel vrouwen lopen heen-en-weer, kleren rijk, lijkt-erop prinsessen zij

zij lachen op mij, uitlokken

zoveel vrouwen kijk mij: nooit meegemaakt, ik voel gelijk koning

ik verlegen, durf-niet contact

rij-rij (L/R) vrouwen, ik tussendoor lopen, ogen neer

ik doorheen, ik opkijken

later ik vertellen op vriend, hij lachen,

hij vertellen mij: vrouwen (daar) meisjes van plezier

(ik:) maar lijkt-erop prinsessen (zij)

(hij:) Parijs in hoeren gelijk koningin, koningin gelijk ~~hier~~ *hoer*

Parijs in: ~~wereld op kop~~ *omgeleerd*

Gert-Jan lopen naar midden, John achter GJ (rechts), Jean achter GJ (links)

GERT-JAN

scène: gezant

geleerd

hier Parijs ik komen, *maar pas* eindelijk gebarentaal leren, vriend leren op (mij)

ik hij Italiaan, *tanj gezond* doof-geboren, hij werken deftig familie *door* dienst *hij in*

hij kan-niet lezen, schrijven, maar gebaren-vloeiend

iedere week ik nieuwe gebaren leren: man, vrouw, hoge adel, lage adel, koopman, baas

L R LR LR L R

John en Jean gebaren oud-Frans

John, Gert-Jan terug naar tafel, gebaren 'baas-baas-baas'

JEAN

mijn baas goed, hij accepteren mij, hij respect op mij, recht-op ik

baas ken Abbé de l'Epée, Epée boek schrijven, hij geef aan baas,

baas boek naaien-binden

baas respect op Epée goed werk, daarom baas op doof: *voor ver* kom werken

paar (1,2,3,4,5) doven werken: (1) behang drukken, (2) behang-lijm-opplakken,

(3) boek binden, werk genoeg

~~ik~~ *ik* iemand bevel op mij: naar armenhuis, niet meer!

woeder armenhuis ik in, om-mij-heen: oude mensen, gekken, zieken (pest)

gekken denken: *in* gelijk gek ik ook

bejaarden uitlachen op mij (mond zonder tanden), grof gebaren

wilde dieren zelf zij: handen gelijk vorken, tanden gelijk mes

zalen schoon, eten goed, bed zacht, toch niet goed
 respect op (mensen), respect op zelf minder worden
 vroeger ik tweemaal in-in, genoeg, nooit meer!
 dank God voor goed baas, doof vrienden, ik heerlijk communiceren, voel thuis,
 beter dan familie

gaat zitten op G.J. stoel
 Jean blijft staan, John eet brood, **Gert-Jan zit**, gebaren *staat op,* *achter tafel*

GERT-JAN

roddelen (neutraal): Epée gebarentaal ontstaan *hoe? zij zeggen* roddelen, Abbé Epée *daar* *hij* gedronk hij
 nee, hij niet zelf bedacht, hij doven ^{bezeien} kijken ^{hij kijken gebaren} gebaren, natuurlijke taal *hij*
 hij lijkt-erop vreemd land in, ~~vreemd taal~~ ^{in hoofd onthouden}, oefenen gebaren,
 dan onderwijzen ~~gebaren~~ ^{oefenen}
oe, Abbé Epée gebarentaal niet geuitgevoerd
 kijk bewijs: paar doven kan-niet lezen, schrijven, Epée nooit lesgeven op,
 zij (doven) toch vloeiend-gebaren, voorbeeld één: mijn vriend *vloeiend gebaren*
 wij (onder elkaar) gebaren, leren nieuwe gebaren bij-bij *ik nieuw gebaren idee, hij opnemen,*
 gebaar-gebaar combinatie, gebarentaal uitbreid-uitbreid *hij nieuw gebaren idee, ik opnemen, zo gaat ...*
 wij gebaren-communiceren ^{over} ^{overal} wat gebeurt Parijs in, Frankrijk, wereld
 wij gebaren snel, ordelijk (stuk-stuk-stuk), precies,
 gelijk horenden deftig-spreken
 gebaren expressief gelijk ~~spreken~~ ^{intonatie}, snel gelijk wind
 Jean loop naar midden, *GJ gaat zitten*

JEAN

mevrouw vasthouden stokje, ik vragen: gemaakt stokje wat?
 zij antwoordt, ik versta-niet, zij gebaren: heel-groot
 (ik:) boom oud? hout?
 (zij:) nee, heel-groot
 (ik:) rots? steen?
 (zij:) nee! heel-groot!
 (ik:) olifant? ivoor? zij zenuwachtig zoeken-zoeken pen

toevallig doof vriend aanwezig, hij ook behanger

hij stokje pakken, aandachtig-kijken

hij gebaren: vis, heel groot

oh 'wan', vis-groot, stokje: balein!

wxvis

GERT-JAN

tijdje-geleden ik ^{geweest} bezoek huis ^{abbé} Epée, kapel in hij dove leerlingen lesgeven op ^{zij}

hij gebaren-uitleggen Frans: zo-zo, Latijn zo-zo, Spaans zo-zo, Italiaans zo-zo

hij gebaren uitleggen hoe lezen, ^{hoe} schrijven, ^{hoe} spreken, ^{hoe} liplezen

mensen ^{kijken} ⁱⁿ prinsen, prinsessen, keizers, koningen ^{allemaal kijken, dan 5-hand (2x)}

spanning ⁱⁿ doven? nee-ontspannen, trots, zelfvertrouwen (laten zien) op publiek

Abbé de l'Epée ^{zeet} uitnodigen (publiek) mag wel vraag-vraag-vraag ^{allemaal}

leerlingen antwoord-antwoord-antwoord (expressie: makkelijk)

af-en-toe-persoon-publiek vraag, ^{hij} hoop-hoop ^(wanshopig) doof kan-niet antwoord

(bijvoorbeeld: /wat muziek wat? ^{Jeau, John imiteren GJ})

Jean, John twee stoelen zitten, vinger in elkaars mond

GERT-JAN

Epée (links), Deschamps (rechts), verschil

hij (D) onderwijzen op doven praten, hoe? ^{hij denkt} vinger in keel,

^{dus} doof leerling ^{perken moet} vinger in keel ^{ik} Deschamps, voelen in keel

^{hij} doof leerling door-door afschuwelijk, begrijpt niet waarom ^{hand in keel}

leren helpt niets, vertrouwen niet/tegen/geduld-niet

honden onderwijzen dansen makkelijk, doven vingers in keel praten moeilijk

ik vóór gebarentaal, ^{zo} doven kan lezen, schrijven, ^{hij} voordeel

Abbé Deschamps ^{mi} gebarentaal van-de-hand-doen, waarom?

ik weet zeker: doven (zij) kan leren praten, lezen, schrijven, hoe?

gebaren-uitleggen op doven: hoe praten, hoe lezen, hoe schrijven

zij snel oppakken ^{logisch} gebaren, ^(ons) gebaren natuur geven aan doven gebaren

John loopt naar voren, heen en weer lopen, Jean gaat zitten

Jean en Gert-Jan mond open

JOHN

ik hou-niet-van praten

(loopt heen en weer)

ik haat praten, ik kan niet spreken-als-een horende

mijn lippen verlamd, mond tand weg

lucht vliegt-weg

ik kan-niet praten

(loopt heen en weer)

ik wil niet praten

(publiek) jij proberen praten, mond open, onmogelijk!

Jean gaat weg (zonder hoed), Gert-Jan pakt het boek van Abbé de l'Épée
Deschamps
zakt uit, dromend

JOHN

ik zin-wijn, vertraging, wazig, niet scherp, wazig

ik wil-niet denken, (wel) dromen

ik wil-niet weten, (wel) vergeten

ik wil-niet verleden, toekomst, (wel) nu

Jean komt terug, hij fles wijn en sinaasappel vasthouden

hij ruiken sinaasappel, tegen wang, op tafel

GERT-JAN *zet beker op andere kant v. tafel neer, pakt boek Desch. op,*
(voorlezen boek D.) Staat op, dan links naast tafel, smijt boek op tafel

boek staat op: Abbé Deschamps zegt: gebarentaal ^{geweldig?} bezwaar: *min of meer*

als donker, gebaren onmogelijk, gebarentaal ^{dus} waardeloos

hij graag doven helpen, zegt (hij)

^{Wonsveld kijkt naar!} hij voorstel(wij doven donker aanraken lippen (van elkaar)

of idee: pak hand, (letter in lucht schrijven, letter in hand schrijven)

A, B, C, D, E, F (tempo! tempo)

geweldig idee!, compliment, applaus (klein, handen, dan op boek)
wij doven niet eerder bedacht, jammer!

Gert-Jan loopt heen en weer, geïrriteerd, gaat zitten

John en Jean voelen elkaars lippen, schrijven in elkaars handen

GERT-JAN ^{lijkt nog staan} ^(tegen boek Desch.)
^{in overdenken} ~~hij vragen doven~~: hoe communiceren ⁱⁿ donker? waarom niet? ^{my} wagen ons doven
ik kan uitleggen hem, ^{lijkt maar}

als donker, ik wil communiceren op doof, hij
~~hij mijn handen vasthouden~~, ik gebaren
ik zijn handen vasthouden, ^{do} ^{groot} hij mij antwoord gebaren
^{op}
eenvoudig, vanzelfsprekend ^{logisch}

John en Jean tegenover elkaar staan, ogen dicht, communiceren als doof-blinden
(Als donker, ik wil communiceren op doof, hij ...)

Jean loopt naar 'raam', John kijkt in spiegel

GERT-JAN ^{waakt Jean op andere stoel te zitten, geeft Jean & John elk boek}
kijk naar mij, ^{ik strak} ~~optellen~~ ^{tweemaal gebaar}, ^{opletten}

(opengeslagen boek voor gezicht, tweemaal gebaar: god, hemel)
^{gezien?} eerste gebaar, tweede gebaar, verschil? ^{tweemaal} nee, hand zelfde gebaar
kijk naar mij, nu weer

(herhaalt zelfde gebaren, zonder boek voor gezicht: god, hemel)
eerste gebaar, tweede gebaar, verschil? ja, ^(groot) verschil

Abbé Deschamps zegt: wij doven begrijp niet verschil hemel, god
^{omdat} hij (D) kijkt naar onze handen, hij kijkt niet naar ons gezicht
handen gebaren zelfde, ^{expressie} ^{gezicht} gezicht verschil: hemel/neutral,
god ^{gezicht gelijk} aanbidden

gebarentaal, precies, fijn, maar ogen Abbé ^{expressie} kan niet zien ^{zien} fijn niet „ontdekken“
onze taal ^{hij ziet fijn niet snappen} niet gebrek, Abbé ^{betrappen} gebrek! ^{snappen}

~~zijn ogen niet zwak~~
zijn ogen niet zwak
zelf zwak
zwak

John kijkt in spiegel, mond open, mond dicht duwen met hand

JOHN

mond (deze) nooit op vrouw kus

John wijn inschenken, opdrinken, sinaasappel pakken, ruiken, tegen wang

JOHN

vrouw-zij naam Bloem, gelijk bloem zij

ogen blauw gelijk koren-bloem, wangen rood gelijk klaproos

*zo ik wandel...
Leppen*
brug-brug-brug negende, ik loop over, zien haar-vrouw

zij breed heup, rieten mand, band om nek, sinaasappel op

(haar) handen dansen (in lucht)

zij voelen ik kijken-naar-haar, omdat zij (plotseling) kijk-naar-mij

zij roepen op ^{naast} oudere vrouw

(zij:) hij mond open, verbazing! zij staren-naar-mij, giechelen

ik hoed af, buigen: sorry, ik jou bekijken (mond open), jij gelijk bloem

anderen: mooi? nee, jij prachtig bloem!

(zij:) mond open, staren-naar-mij: doof?

(ik:) ja, doof

(zij: glimlachen, sinaasappel gooien naar mij)

toevallig hoed in

(zij:) zo zo, bekwaam jij, naam?

(ik:) Pierre, naam jij?

zij:) Fleur

Fleur-bloem-ruiken

buigen om beurt aan elkaar
John, Jean en Gert-Jan dansen 18e eeuwse dans

licht flitsen

JEAN

licht-vuur, wat? fakkel?

mensen rennen, wat?

Jean weg, **Gert-Jan** ^{gaat zitten} papier schrijven, John wijn drinken
^{blijft staan}

GERT-JAN

Abbe de l'Epée daar-aanwezig, lijkt ^{om} op moe ziek
zeggen-zij: Epée

(Epée:) niet hout gebruiken voor vuur, geld zuinig voor dove kinderen
zorgen lesgeven ^{op}

hij (E) in bed, zeggen-zij: ^{hy} komt ^{gaw} / ^{vn} sterven

Jean komt terug, met pamflet en brood

John, GJ kijken naar Jean ^{gaan staan} GJ pakt boek l'Epée op, houdt het tegen borst geklemd

JEAN

daar (buiten) chaos, bakker-huis, veel-mensen

sfeer drukkend, voel: kom mensen explosie

(mensen) ellebogen duwen, schreeuwen, slaan (vuist)

straat, straat (CL) afsluiten, tafel, stoel, vat hout (R), ook (L), soldaten komen van. tegenhouden

bakker-huis raam steen gooien, kapot, mensen naar-binnen-rennen

planken, brood pakken

meel, zak-zak-zak, moeders ⁱⁿ lijkt-op leeuw, klauw, mes in zak

lijkt-op koning wil vermoord

ik voel: kom, mensen bestormen gebouw koren-meel, of gevangenis Bastille

of paleis bestormen, koning pakken (bij schouders), sleuren (koning, CL)

(hij) macht ^{weg} verloren, kop af, rollen

GERT-JAN

^{naar linker kant tafel}
^{loopt} ^{naast} ^{tafel}
^{hy} Als Abbé de l'Epée sterven, (zijn) lichaam dood, maar ^{zijn idee} idee blijft ^{voortgaan} doorgaan

ik meenemen (idee) in hoofd, gebaren, verspreiden (overal)

John leest pamflet, pakt trom Jean en **Gert-Jan** ook trom pakken, om nek, naast elkaar
staan

JOHN

onderdrukking, weg!

JEAN

koning, weg!

GERT-JAN

Abbé Deschamps, weg!

John, Gert-Jan, Jean trommelen

SAMEN

vrij, gelijk, broeder (handen in elkaar)

John trumt, GJ, Jean achter staan

licht flitsen, dan donker

E I N D E